

Startnotitie m.e.r.
Baggerspecieberging in Drempt
Waterschap Rijn en IJssel

1054-2 (2^e)

Definitief

Arnhem, 25 augustus 1999

Inhoudsopgave

Doc.: GLD5610

1 Inleiding.....	3
1.1 Initiatief	3
1.2 M.e.r.-plicht	3
1.3 Doel van de startnotitie	3
1.4 Initiatiefnemer en Bevoegd Gezag	4
1.5 Inspraak en richtlijnen.....	4
1.6 Opbouw startnotitie	4
1.7 Literatuur en begrippenlijst	4
2 Probleem- en doelstelling	5
2.1 Probleemstelling	5
2.2 Locatiekeuze	6
2.3 Doelstellingen.....	6
3 Beschrijving van de huidige situatie en autonome ontwikkeling.....	8
3.1 Invloedsgebied en studiegebied.....	8
3.2 Huidige situatie	8
3.3 Autonome ontwikkelingen	9
4 Voorgenomen activiteit en alternatieven	10
4.1 Algemeen	10
4.2 Uitgangspunten en randvoorwaarden	10
4.3 Varianten	11
4.4 Alternatieven.....	12
5 Effecten	13
5.1 Relevante effecten	13
5.2 Beschrijving en beoordeling van de effecten.....	14
6 Besluiten, beleidskader en procedures	15
6.1 Beleidskader	15
6.2 Procedure	15
Bijlage 1: Ligging van de locatie.....	19

1 Inleiding

1.1 Initiatief

Het Waterschap Rijn en IJssel heeft het initiatief genomen om in de zandwinput nabij de kern Drempt, in de gemeente Hummelo en Keppel, een baggerspecieberging te realiseren.

1.2 M.e.r.-plicht

Omdat de inhoud van de zandwinput groter dan 500.000 m³ is (namelijk 900.000 m³) dient ter onderbouwing van de besluitvorming de procedure van de milieu-effectrapportage (m.e.r.) te worden doorlopen. Het uitbrengen van deze startnotitie vormt de formele start van de m.e.r.-procedure. Hierna wordt een milieu-effectrapport (MER) opgesteld, dat gebruikt zal worden als hulpmiddel bij de besluitvorming over de vergunningverlening.

In het MER worden diverse alternatieven onderzocht op milieu-effecten en met elkaar vergeleken. Op basis van deze vergelijking wordt door het Waterschap besloten welk alternatief de voorkeur heeft (voorkeursalternatief). De te volgen procedure komt in hoofdstuk 6 uitgebreid aan de orde.

In 1996 is voor dezelfde locatie en een vergelijkbaar initiatief reeds een m.e.r.-procedure gestart [8]. Het MER [9] is in juni 1997 gereed gekomen, aanvaard door de Provincie en goedgekeurd door de commissie-m.e.r. Dat MER was gericht op het bergen van baggerspecie die vrij zal komen bij de waterbodemsanering van de Oude IJssel en eventueel vergelijkbare baggerspecie van elders, de zogenaamde 'overige specie'.

Bij het opstellen van de vergunningaanvragen is echter gebleken dat de uitgangspunten van het MER niet meer passen bij de huidige voornemens. Deze uitgangspunten zijn zodanig beperkend voor de exploitatie van de baggerberging, dat hiermee een bedrijfseconomisch verantwoorde exploitatie in de weg wordt gestaan. Hierop wordt in paragraaf 2.2 nader ingegaan.

Daarom wordt nu een nieuwe m.e.r.-procedure opgestart. Het voornemen wordt zodanig aangepast dat het beter exploitabel wordt. De lopende vergunningaanvraagprocedure wordt stopgezet.

1.3 Doel van de startnotitie

Het doel van deze startnotitie is:

- de m.e.r.-procedure formeel te starten;
- betrokken personen en instanties te informeren;
- de inhoud van het MER af te bakenen.

In deze startnotitie wordt de eerste aanzet tot de ontwikkeling van varianten en alternatieven gegeven, beginnend met de definiëring van uitgangspunten en randvoorwaarden. De mogelijkheid bestaat dat via inspraak en in de richtlijnen gevraagd wordt om in het MER alternatieven uit te werken die deze startnotitie niet zijn genoemd.

1.4 Initiatiefnemer en Bevoegd Gezag

Als initiatiefnemer treedt op:

Waterschap Rijn en IJssel
Postbus 148
7000 AC DOETINCHEM

Waterschap Rijn en IJssel overweegt de exploitatie van het depot uit te be-
 steden aan een BV waarin de door het waterschap opgerichte BV Waters-
 stromen samenwerkt met Groep Midden Betuwe en Delgromij B.V. Het Wa-
 terschap zal optreden als vergunninghouder.

Het MER wordt opgesteld ten behoeve van de te nemen besluiten ingevolge
 de Wet milieubeheer (Wm-vergunning) en de Wet Verontreiniging Opper-
 vlaktewateren (WVO-vergunning). Deze besluiten worden genomen door het
 bevoegd gezag. Het bevoegd gezag voor de Wm-vergunning is:

Het college van Gedeputeerde Staten van Gelderland
Postbus 9090
6800 GX ARNHEM

Het bevoegd gezag voor de WVO-vergunning is:

Waterschap Rijn en IJssel
Postbus 148
7000 AC DOETINCHEM

Verzocht wordt aan Gedeputeerde Staten van Gelderland om op te treden als
 coördinerend bevoegd gezag.

1.5 Inspraak en richtlijnen

Naar aanleiding van deze startnotitie kan iedereen inspreken om zijn of haar
 wensen ten aanzien van de inhoud van het MER kenbaar te maken. Op
 grond van deze inspraakreacties en het advies van de Commissie m.e.r. en
 andere adviseurs stelt het bevoegd gezag de richtlijnen voor de inhoud van
 het MER vast.

Wij vragen de m.e.r.-commissie en het bevoegd gezag bij het opstellen van de
 (advies)richtlijnen rekening te houden met het goedgekeurde MER uit 1997,
 en inhoud en diepgang van de richtlijnen voor het nieuwe MER te laten aan-
 sluiten bij die van het vorige MER.

1.6 Opbouw startnotitie

In deze startnotitie komt na deze inleiding (hoofdstuk 1) het volgende aan de
 orde:

- de probleem- en doelstelling (hoofdstuk 2);
- een beschrijving van de huidige situatie in het studiegebied, alsmede auto-
 nome ontwikkelingen (hoofdstuk 3);
- definiëring van uitgangspunten en randvoorwaarden en een beschrijving
 van de voorgenomen activiteit en de ontwikkeling van varianten en alter-
 natieven (hoofdstuk 4);
- de te verwachten effecten (hoofdstuk 5);
- de genomen en de te nemen besluiten en relevante procedures
 (hoofdstuk 6).

1.7 literatuur en begrippenlijst

Literatuurverwijzingen worden in deze startnotitie met behulp van een
 nummer tussen haken weergegeven [...]. Dit nummer correspondeert met de
 nummers vóór de literatuuraanduidingen in de achterin dit rapport opgeno-
 men literatuurlijst.

In deze startnotitie wordt een aantal begrippen en afkortingen gebruikt die,
 voor zover dit niet in de tekst gebeurt, in de begrippenlijst achterin nader
 worden toegelicht.

2 Probleem- en doelstelling

2.1 Algemene probleemstelling baggerberging

Het Waterschap Rijn en IJssel is in 1997 gestart met de sanering van de Oude IJssel. Diverse onderzoeken en echoloodpeilingen hebben een indruk gegeven van de te verwijderen hoeveelheden specie en van de kwaliteit ervan. In het traject Doesburg - Uift komt bij de sanering waarschijnlijk circa 600.000 m³ specie vrij met een variërende verontreinigingsgraad (van klasse II tot en met IV). Na bewerking van deze specie, zal de resterende slibfractie moeten worden gestort. Vooralsnog variëren de schattingen ten aanzien van de te storten hoeveelheid tussen 300.000 m³ en 400.000 m³ baggerspecie. De slibfractie zal in de put van Drempt worden geborgen.

Daarnaast komen bij het onderhoud van havens, watergangen en overige vaarwegen grote hoeveelheden verontreinigde specie vrij. Omdat grootschalige stortcapaciteit voor deze specie ontbreekt, worden de noodzakelijke baggerwerkzaamheden momenteel zoveel mogelijk uitgesteld.

Hoewel bij de beleidsvorming een fundamentele aanpak van de problematiek van verontreinigde waterbodems, dat wil zeggen het voorkomen van verontreiniging van de specie, momenteel een steeds grotere rol gaat spelen, is op korte en middellange termijn de oplossing van deze problematiek alleen mogelijk door het aanwijzen van bergingslocaties voor deze specie.

Door baggerspecie te bergen in de zandwinput in Drempt, wordt een oplossing geboden voor de slibfractie uit de Oude IJssel en voor een deel van de problematiek van verontreinigde waterbodems van elders.

Een deel van de vrijkomende baggerspecie is zandrijk. Om de schaarse bergingsruimte zo effectief mogelijk te gebruiken, kan de baggerspecie voor storting worden gescheiden in een herbruikbare zandfractie en een te storten slibfractie. Het benodigde stortvolume neemt hierdoor af.

2.2 Probleemstelling nieuwe m.e.r.-procedure

In het MER uit 1997 is de verspreiding uit het depot berekend aan de hand van een zogenaamde gidsparemeter. Destijds is ervoor gekozen om fenantreen als gidsparemeter te gebruiken.

Verder is er van uit gegaan dat in de put specie zal worden geborgen die vrijkomt bij de sanering van de Oude IJssel, en dat er verder 'overige specie' zal worden geborgen.

Bij de verspreidingsberekeningen is de kwaliteit van de specie uit de Oude IJssel als maatgevend beschouwd, waarbij is aangenomen dat de kwaliteit van de overige specie vergelijkbaar of beter is dan die uit de Oude IJssel.

Tijdens het opstellen van de vergunningaanvraag voor de baggerberging, is gebleken dat van de partijen 'overige baggerspecie', die in Drempt zouden kunnen worden geborgen, nagenoeg geen enkele een gelijk of lager fenantreengehalte heeft dan de baggerspecie uit de Oude IJssel. Het toch bergen van die partijen specie zou betekenen dat er een situatie ontstaat die wellicht een grotere verspreiding met zich mee brengt dan is voorspeld in het MER. Hiermee wordt het bergen van deze 'overige specie' dus als het ware niet meer 'gedekt' door het MER uit 1997.

Met het bergen van alleen die 'overige specie' die wel een voldoende laag fenantreengehalte heeft om te worden 'gedekt' door het MER, is de exploitatie van de baggerberging niet rendabel te maken.

Daarom is besloten om een nieuwe m.e.r.-procedure te doorlopen, die erop gericht is deze discrepantie tussen aannamen en feitelijke speciekwaliteit op te lossen.

Verder wordt de m.e.r.-procedure gebruikt om enkele kleinere veranderingen ten gevolge van voortschrijdend inzicht te beschrijven.

Onderdeel van het initiatief was en is het bewerken en tijdelijk opslaan van baggerspecie in de naast de put gelegen tijdelijke opslagplaats (TOP¹). Hier wordt baggerspecie gescheiden in zand- en een slibfractie. Voor deze TOP is reeds een vergunning afgegeven, voor 5 jaar. De initiatiefnemer is voornemens om in deze TOP ook baggerspecie van derden te bewerken.

De TOP zal in het MER worden beschreven. Volgens het nieuwe besluit m.e.r. (dat dit voorjaar in werking is getreden) zijn deze werkzaamheden niet m.e.r.-plichtig. Hierom, en omdat het gaat om een bestaande en vergunde activiteit, zullen voor de TOP in het MER geen alternatieven worden ontwikkeld.

Na afronden van de m.e.r.-procedure, zal voor zowel DOP als TOP vergunning voor 10 jaar worden aangevraagd.

2.3 Locatiekeuze

De initiatiefnemer heeft gezocht naar een bergingslocatie waar in ieder geval de baggerspecie kan worden geborgen die vrijkomt bij de sanering van de Oude IJssel. Met het oog op deze situatie heeft de initiatiefnemer gezocht naar een locatie in de nabijheid van de Oude IJssel, die als stortplaats zou kunnen worden ingericht.

Gezien de logistiek gunstige ligging van de zandwinput, direct aan de Oude IJssel bij Drempt, is deze locatie bij uitstek geschikt als stortplaats. Deze zandwinput (plaatselijk bekend als het gat onder Drempt) is ontstaan door de winning van zand voor de aanleg van de weg Doesburg - Westervoort. Deze locatie kan op korte termijn beschikbaar zijn. Nabij de Oude IJssel is er geen andere locatie beschikbaar voor de inrichting van een stortplaats voor baggerspecie.

De zandwinput is eigendom van het Waterschap. De gemeente Hummelo en Keppel en de provincie Gelderland hebben toegezegd medewerking te verlenen aan de procedure voor het inrichten van de zandwinput als baggerspeciedepot.

In het kader van het MER uit 1997 (in bijlage 2 bij het MER) is de locatie Drempt vergeleken met de 10 locaties die in het MER baggerspecieberging Gelderland op geschiktheid voor baggerberging zijn beoordeeld. Hierbij is dezelfde toetsingssystematiek gebruikt als in dat MER. Hieruit kwam de locatie Drempt als een van de meest geschikte locaties naar voren.

2.4 Doelstellingen

De doelstellingen van de voorgenomen activiteit luiden:

De inrichting van de zandwinput bij Drempt als definitieve opslagplaats voor baggerspecieberging (hierna te noemen: DOP). Het is de bedoeling om hier de bij de sanering van de Oude IJssel vrijkomende verontreiniging specie en

¹ Hiervoor is d.d. 28 juli 1998 vergunning op grond van de Wet milieubeheer verleend (geldig tot 28 juli 2003)

verontreinigde specie van elders te bergen. Bij de aanleg, het gebruik en de eindafwerking van het depot zal worden voldaan aan de vigerende eisen en richtlijnen op dit gebied en zullen bestaande waarden en functies in het gebied zoveel mogelijk worden ontzien en waar mogelijk versterkt. De eindbestemming is een natuurgebied dat een schakel vormt in de ecologische verbindingszone langs de Oude IJssel;

3 Beschrijving van de huidige situatie en autonome ontwikkeling

3.1 Invloedsgebied en studiegebied

De omvang van het invloedsgebied wordt bepaald door de maximale reikwijdte van de te verwachten effecten als gevolg van de aanleg, het gebruik en de afwerking van de DOP.

De verwachting is echter dat het invloedsgebied niet meer dan ongeveer 200 meter zal bedragen. Deze verwachting is onder andere gebaseerd op de bevindingen in het MER baggerberging Limburg [2] waarin vergelijkbare locaties zijn onderzocht, en op het MER Drempt 1997 [9]. De omvang van het invloedsgebied van de DOP kan echter per aspect sterk verschillen. De beïnvloeding van oppervlaktewater verloopt immers anders dan de geluidseffecten. De beïnvloeding is ook sterk afhankelijk van bepaalde 'barrières' in het landschap, zoals een drukke weg.

Vooralsnog wordt uitgegaan van een studiegebied binnen een afstand van 250 meter van de rand van de huidige zandwininput. In het MER zal per aspect het studiegebied worden gedetailleerd.

In bijlage 1 zijn de zandwininput, de huidige TOP, en het omliggende gebied weergegeven.

3.2 Huidige situatie

De omgeving

De locatie ligt in het gebied dat wordt ingesloten door de Oude IJssel en de provinciale wegen Doesburg - Doetinchem (N317) en Doesburg - Westervoort (N338). Ten westen van dit gebied ligt de stad Doesburg en ten noorden de kern Drempt (zie bijlage 1).

Ten zuiden van de weg Doesburg - Doetinchem ligt op kort afstand van de locatie (deels minder dan 100 meter) een bebouwingslint (Wydorp). Ten zuidwesten van de locatie bevinden zich op een afstand van circa 500 meter een tiental woonboten langs de noordelijke oever van de Oude IJssel.

Aan de west- en noordzijde van de locatie ligt weidegrond, deels begroeid met struiken. De oost- en zuidzijde van de locatie bestaat uit akkerbouwland.

Het gebied rond de locatie wordt doorsneden door een watergang, genaamd Kwelsloot Laag Keppel-Doesburg. Het deel van de kwelsloot ten oosten van de locatie is in het Landschapsbeleidsplan van de gemeente Hummelo en Keppel [3] vanwege de bijzondere vegetatie aangemerkt als waardevolle waterloop. De Kwelsloot sluit ten westen van de locatie aan op een oude, afgesneden arm van de Oude IJssel.

De zandwininput

De huidige zandwininput is een plas omgeven door een lage kade. De plas heeft een langwerpige vorm met een lengte van circa 230 meter. De oppervlakte van de zandwininput bedraagt circa 10 hectare.

De inhoud van de zandwininput is op 26 maart 1996 door de provincie Gelderland in opdracht van het Waterschap gemeten en berekend. Uitgaande

van de waterspiegel op het moment van de meting (NAP +8,10 m) is de inhoud van de zandwinput tot de waterspiegel ruim 900.000 m³. De maximale diepte van de put is circa 18 meter (NAP +8,10 m tot -9,90 m).

Regionaal is de stromingsrichting van het grondwater in de richting van de IJssel. Lokaal is echter sprake van een oppervlakkige kwelstroom vanuit de Oude IJssel naar de in de nabijheid van de zandwinput gelegen Kwelsloot. Het peil van de Oude IJssel ligt namelijk ongeveer 2 meter boven maaiveld. Vanwege de diepte van de zandwinput zijn beide stromingsrichtingen van belang.

De TOP

In de huidige situatie dient de TOP (oppervlakte circa 12 ha) voor de bewerking en tijdelijk opslag baggerspecie uit de Oude IJssel. In de TOP zijn diverse depots aangelegd die van elkaar worden gescheiden door kades. De kades zijn, met het oog op de stabiliteit, bekleed met folie. Hier wordt slibrijke specie ontwaterd. Zandrijke specie (met een zandgehalte van circa 80 tot 90%) wordt hier eerst gescheiden in een zand- en slibfractie, waarna de slibfractie alsnog wordt ontwaterd. De zandfractie wordt hergebruikt conform de bepalingen van het Bouwstoffenbesluit, of worden hergebruikt in inrichtingen (conform de bepalingen uit de Wm-vergunning van die inrichtingen). De ontwaterde slibfractie van beide partijen zal worden gestort.

3.3 Autonome ontwikkelingen

Onder autonome ontwikkelingen worden voorziene ontwikkelingen in het studiegebied verstaan (vastgestelde overheidsbesluiten en beleidsvoorname(n)s) die in principe onafhankelijk van de voorgenomen activiteit plaats zullen vinden.

Dit najaar zal besluitvorming plaatsvinden over het tracé van de Noordtak van de Betuweroute. Het voorkeursalternatief hiervan is gelegen op ongeveer 300 m ten westen van de put (MER-Tracenota, januari 1999 [5]).

Het Waterschap Rijn en IJssel is voornemens om de put van Drempt, na het beëindigen van de werkzaamheden, te ontwikkelen als stapsteen in de ecologische verbindingszone langs de Oude IJssel, als uitwerking van de ecologische hoofdstructuur. Een en ander conform de Ecologische Verbindingszone Oude IJssel, Fase I: Visie van het Waterschap Rijn en IJssel [6].

Verder zijn geen belangrijke ontwikkelingen voorzien die invloed kunnen hebben op de realisatie van de DOP. Dit zal in het MER nader worden onderzocht.

Als de DOP niet wordt gerealiseerd betekent dit dat de nu al in de TOP afgescheiden slibfractie, en de komende periode nog af te scheiden slibfractie, niet in Drempt kan worden geborgen. Dit materiaal moet dus worden afgevoerd naar een baggerspeciebergings elders. Dit kan overlast veroorzaken voor de omgeving in vorm van transportbewegingen.

Ook de baggerspecie die nog vrijkomt bij de sanering van de Oude IJssel moet dan elders worden geborgen.

4 Voorgenomen activiteit en alternatieven

4.1 Algemeen

De voorgenomen activiteit kan worden omschreven als de inrichting van de TOP voor bewerking en tijdelijke opslag van verontreinigde baggerspecie en de inrichting van de zandwinput bij Drempt als DOP voor de berging van verontreinigde specie en voor de slibfractie die vrijkomt bij de bewerking van baggerspecie. Voor de uitwerking van de voorgenomen activiteit is een aantal varianten en alternatieven denkbaar. Een variant heeft betrekking op de uitvoering van een bepaald onderdeel van de voorgenomen activiteit (één van de "bouwstenen"). Een alternatief heeft betrekking op de voorgenomen activiteit als geheel. Door voor bepaalde onderdelen verschillende varianten te kiezen kunnen meerdere alternatieven worden ontwikkeld.

Navolgend worden eerst enkele uitgangspunten en randvoorwaarden voor de ontwikkeling van de varianten en de alternatieven geformuleerd. Vervolgens worden de varianten en alternatieven die in het MER in principe nader kunnen worden uitgewerkt aangeduid.

4.2 Uitgangspunten en randvoorwaarden

Bij de ontwikkeling van de varianten en de alternatieven zijn de volgende uitgangspunten en randvoorwaarden gehanteerd:

- de kwaliteit van de te accepteren specie heeft een verontreinigingsgraad van klasse II, III en IV, niet zijnde BAGA-materiaal;
- voor het inbrengen van specie in de DOP zal geen open verbinding tussen de Oude IJssel en de zandwinput worden aangelegd. Een dergelijke doorgang ten behoeve van scheepvaart is ongewenst vanwege verhoogde risico's van het optreden van calamiteiten en de hoge aanlegkosten afgezet tegen de inhoud van het depot;
- naar verwachting zal de DOP in een periode van 7 tot 10 jaar worden gevuld. In het MER zal onder andere op basis van de uitkomst van de sanering van de Oude IJssel en op basis van andere baggerinitiatieven een nadere prognose hiervan worden opgenomen;
- er wordt niet overwogen om de put door middel van ontgroning te vergroten. Het ontgrondingsbeleid van de provincie Gelderland staat geen verdere ontzanding toe. Bovendien zijn hieromtrent afspraken gemaakt bij de verwerving van de plas;
- het inbrengen van baggerspecie kan leiden tot een wateroverschot in de put. Gezien de resultaten van MER Drempt 1997 wordt er vooralsnog vanuit gegaan dat overtollig water kan worden afgelaten op de Oude IJssel of de oude arm van de Oude IJssel. Hierbij zullen voorzieningen worden getroffen ter beperking van het slibgehalte in het te lozen water;
- in verband met het optreden van consolidatie zal, ongeacht de mate waarin de zandwinput is gevuld, sprake zijn van een (deels) natte eindbestemming. Het streven is te komen tot de ontwikkeling van een nat natuurgebied dat een schakel vormt in het ecologische verbindingzone langs de Oude IJssel;
- van de aangevoerde specie wordt op basis van het zandgehalte beoordeeld of bewerking in de TOP zinvol is, of tijdelijk dan wel definitief moet worden opgeslagen in respectievelijk de TOP of de DOP;

- in de TOP wordt specie gescheiden in een zandfractie en een slibfractie. De zandfractie wordt buiten de inrichting hergebruikt. De slibfractie wordt in principe in de DOP geborgen;
- ten behoeve van het monitoren van de eventuele verspreiding van verontreiniging worden in de directe omgeving van de zandwinput peilbuizen aangelegd. Ter referentie zal voor de ingebruikneming van het depot een zogenaamde nulmeting worden gedaan. Aan de hand van verspreidingsberekeningen zullen in het MER aanbevelingen gedaan worden ten aanzien van de tijdstippen en frequentie van de metingen.

4.3 Varianten

Uitgaande van de in de voorgaande paragraaf genoemde uitgangspunten en randvoorwaarden kunnen verschillende aspecten in beschouwing worden genomen, waarop diverse varianten mogelijk zijn. Deze aspecten kunnen onder andere betrekking hebben op:

- voorzieningen die worden getroffen ten behoeve van bescherming van bodem en grondwater. Voor de DOP zullen drie varianten worden onderzocht:
 - een DOP zonder isolatievoorzieningen en zonder beheersmaatregelen (een zogenaamd kaal depot);
 - een DOP met beheersmaatregelen, zonder het aanbrengen van isolatielagen;
 - een DOP met isolatievoorzieningen, eventueel in combinatie met beheersmaatregelen. Daarbij kan worden gedacht aan isolatie door folie, klei of bentoniet;

Het MER Drempt 1997 wijst erop dat door de lokale kwelsituatie bij de zandwinput, eventuele verspreiding van verontreiniging naar de bodem verwaarloosbaar is. In het nieuwe MER zal dit, met andere uitgangspunten, door middel van modelberekeningen nogmaals worden getoetst;

- de verschillende partijen specie kunnen op verschillende manieren worden aangevoerd. Dit kan zijn transport per as, via een persleiding of per schip.
- in het MER zal voor de transportwijze van de verschillende partijen specie een gefundeerde aannahme worden gedaan. Transport is dus geen aspect waarvoor varianten worden onderscheiden en uitgewerkt.
- wijze van inbreng van specie in de DOP: in het MER zal een keuze worden gemaakt voor één combinatie van de inbreng van specie. Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan inbreng van steekvaste of slurry-achtige specie;
- voor wat de inhoud en de vormgeving van de DOP betreft kunnen meerdere varianten worden onderscheiden. De zandwinput kan worden gevuld met baggerspecie tot de waterspiegel (NAP +8,10 m). Het is ook mogelijk rond het depot een kade aan te leggen (van categorie I materiaal) en hierbinnen een overhoogte aan te brengen. Er kan dan voor worden gekozen om hierin reliëf aan te brengen, zodat er onderscheid ontstaat tussen een waterpartij en een droogvallend deel. Dit kan interessant zijn vanuit het oogpunt van natuurontwikkeling van de opgevlude put.

Deze aspecten worden in het MER beschreven, en er wordt aangegeven welke varianten mogelijk zijn. Vervolgens wordt een afweging gemaakt op grond van technische, praktische, financiële en milieuhygiënische overwegingen. De gekozen varianten worden ondergebracht in een alternatief en 'meegenomen' in het MER.

4.4 Alternatieven

Door een keuze te maken uit de in de vorige paragraaf beschreven varianten kunnen meerdere alternatieven worden samengesteld. Om een onderbouwde keuze mogelijk te maken worden in het MER de effecten van de varianten beschreven en vergeleken. Uiteindelijk zullen drie alternatieven worden geselecteerd die in het MER worden uitgewerkt. Dit zijn:

1. het voorgenomen alternatief;
2. het meest milieuvriendelijke alternatief. Uitgangspunten bij de selectie van de varianten is het zoveel mogelijk beperken van negatieve milieueffecten;
3. het nulalternatief. In dit alternatief wordt afgezien van de voorgenomen activiteit en blijft de huidige plas gehandhaafd. Het nulalternatief zal primair als referentiekader dienen voor het beschrijven en beoordelen van de effecten van de beide andere alternatieven.

5 Effecten

5.1 Relevante effecten

In het MER zullen de effecten van de alternatieven nauwkeurig worden beschreven. Bij de beschrijving van de effecten wordt gebruik gemaakt van een zogenaamd ingreep-effectrelatiematrix. Hierin wordt per (deel)aspect aangegeven of als gevolg van ingrepen tijdens de aanleg-, gebruiks-, en nazorgfase of als gevolg van calamiteiten mogelijke effecten te verwachten zijn. In tabel 5.1 is een globale ingreep-effectrelatiematrix weergegeven. Navolgend wordt een korte toelichting gegeven op de tabel.

Tabel 5.1 Globale ingreep-effectrelatiematrix

Aspecten en deelaspecten	Aanleg	Gebruik	Afwerking en nazorg	Calamiteiten
Bodem en water				
• <i>Bodem</i>	*	*	*	*
• <i>oppervlaktewater</i>	*	*	*	*
• <i>grondwater</i>	*	*	*	*
Landschap	*	*	*	-
Natuur				
• <i>flora en vegetatie</i>	*	*	*	-
• <i>fauna</i>	*	*	*	-
• <i>ecologische relaties</i>	-	-	-	-
Cultuurhistorie, archeologie en geomorfologie	-	-	-	-
Geluid				
• <i>transport</i>	*	*	-	-
• <i>overige</i>	*	*	-	-
Trillingen	-	-	-	-
Lucht				
• <i>geur</i>	-	*	-	-
• <i>overige</i>	-	*	-	-

* mogelijke optreden van positieve of negatieve effecten
 - geen relevante effecten te verwachten

Wanneer de zandwinput zonder verdere voorzieningen direct bruikbaar is als baggerspeciedepot (kaal depot als uitgangspunt) zijn de benodigde fysieke ingrepen gering. De ingrepen blijven dan beperkt tot de aanleg van voorzieningen ten behoeve van transport en overslag van baggerspecie en de aanleg van peilbuizen.

Omdat geen ontgravingen plaatsvinden en nauwelijks sprake is van ruimtebeslag buiten de grenzen van de locatie worden geen cultuurhistorische, archeologische of geomorfologische waarden aangetast.

Aangezien eventuele isolatiewanden met graafmachines worden aangebracht (en niet met trilmachines) zijn bij de aanleg geen trillingen te verwachten.

In de aanlegfase zijn nagenoeg geen relevante effecten te verwachten.

Tijdens de aanvoer en het inbrengen van de specie treden beperkte effecten op, afhankelijk van de wijze van transport (bijvoorbeeld door de aanwezigheid van een kraan).

Door het transporteren en bergen van verontreinigde specie in de gebruiksfase, kan mogelijk sprake zijn van verontreiniging van bodem-, grond- en oppervlaktewater tijdens de gebruik- en nazorgfase.

Tijdens de gebruik- en nazorgfase wordt de lokale flora en fauna mogelijk beïnvloed (onder andere rustverstoring door overslagwerkzaamheden).

Ecologische relaties zullen naar verwachting niet worden beïnvloed.

Vanwege het te gebruiken materieel (pompen, kranen, transportband) voor de aanvoer van baggerspecie en afvoer van de zandfractie kan tijdens de gebruiksfase sprake zijn van geluidshinder.

Gezien de aard van de voorgenomen activiteit kan het optreden van calamiteiten niet worden uitgesloten (het knappen van een persleiding, het zinken van een baggerschip). De effecten van dergelijke calamiteiten beperken zich tot de omgeving (met name verontreiniging van de Oude IJssel).

Tot slot zijn ook positieve effecten te verwachten als gevolg van de voorgenomen natuurontwikkeling, onder andere het realiseren van een ecologische verbindingszone langs de Oude IJssel. Eén en ander conform de Ecologische Verbindingszone Oude IJssel, Fase I: Visie van het Waterschap Rijn en IJssel [6].

In het MER wordt de omvang en het belang van de effecten onderzocht en afgewogen.

5.2 Beschrijving en beoordeling van de effecten

In het MER worden per relevant (deel)aspect (zie tabel 5.1) één of meer toetsingscriteria geformuleerd. Aan de hand van deze toetsingscriteria zullen gegevens worden verzameld waarmee de effecten van de alternatieven in beeld kunnen worden gebracht. In principe wordt de effectbeschrijving toegespitst op de in het studiegebied aanwezige (potentiële) waarden. De voorspellingsmethoden die bij het bepalen van de effecten gebruikt worden, zullen in het MER uitgebreid beschreven worden.

Bij het beoordelen en vergelijken van de in het MER beschreven effecten wordt enerzijds gekeken naar de (absolute) omvang van het effect en anderzijds naar de ernst van het effect (tijdelijk of permanent, omkeerbaar of onomkeerbaar, direct of indirect). De effecten van de alternatieven worden beoordeeld ten opzichte van de autonome ontwikkeling (het nulalternatief).

6 Besluiten, beleidskader en procedures

6.1 Beleidskader

In het MER wordt ingegaan op de relevante plannen die van invloed zijn op en randvoorwaarden stellen aan de voorgenomen activiteit: inrichting van de zandwinput bij Drempt als baggerspeciedepot en inrichting van de TOP voor bewerking en tijdelijke opslag van baggerspecie. Het gaat daarbij vooral om plannen die kaderstellend zijn voor het verder ontwikkelen van varianten en alternatieven.

Voor het beschrijven van het beleidskader in het MER is in de eerste plaats het rijksbeleid van belang. Daarbij zullen onder andere aan de orde komen het Beleidsstandpunt Verwijdering Baggerspecie, de Evaluatienota Water en de landelijke beleidsnotitie Actief bodembeheer rivierbed. Bij de behandeling van het provinciale beleid zal worden ingegaan op het Gelders Milieuplan en het Streekplan van Gelderland en de uitwerkingen daarvan. In het beleidskader wordt ook aandacht besteed aan het gemeentelijk beleid en het beleid van het Waterschap.

Het MER dient ter onderbouwing van de besluitvorming rond de Wet milieubeheer en de Wet Verontreinigde Oppervlaktewateren. Het bestemmingsplan is reeds gewijzigd, zodanig dat speciebergingsplanning in de plas en specie-scheiding ter plaatse van de TOP mogelijk is (Bestemmingsplan Buitengebied Hummelo en Keppel)

6.2 Procedure

Voor de inrichting van de zandwinput bij Drempt als baggerspeciedepot zal een m.e.r.-procedure worden doorlopen die is gekoppeld aan de vergunningverleningsprocedure in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) en de Wet Verontreiniging Oppervlaktewater (WVO). Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland is het bevoegd gezag voor het verlenen van de Wm-vergunning, het Waterschap Rijn en IJssel is het bevoegd gezag voor het verlenen van de WVO-vergunning. De provincie Gelderland is belast met de coördinatie van beide vergunningprocedures.

Na de publikatie van deze startnotitie bestaat de mogelijkheid om deel te nemen aan de inspraak, zoals die door de Provincie Gelderland wordt georganiseerd. Op basis van deze inspraak en na advies van de Commissie voor de milieu-effectrapportage en de wettelijke adviseurs stellen de bevoegde gezagen de richtlijnen voor het MER vast. Daarin is vastgelegd welke informatie het MER dient te bevatten en welke onderwerpen en aspecten per onderdeel van het MER dienen te worden uitgewerkt.

In het MER wordt door het Waterschap op basis van een gemotiveerde keuze uit bestudeerde varianten en alternatieven een voorkeursalternatief geformuleerd. Het MER wordt, samen met de vergunningsaanvragen, voorgelegd aan het bevoegd gezag. Zij beoordeelt zowel het MER als de aanvragen op de aanvaardbaarheid. Dit betekent dat door het bevoegd gezag wordt bekeken of het MER en de aanvragen voldoen aan de wettelijke eisen, tegemoet komen aan de gestelde richtlijnen en geen onjuistheden bevatten.

Na publikatie van het MER vindt inspraak plaats en wordt advies gevraagd aan de Commissie voor de milieu-effectrapportage en de wettelijke adviseurs.

Aan de hand van het MER, de vergunningsaanvragen, de inspraakreacties en het toetsingsadvies van de Commissie m.e.r. wordt door het bevoegd gezag een ontwerpbeschikking opgesteld en bekend gemaakt. Na inspraak van deze ontwerpbeschikking wordt de definitieve beschikking opgesteld waartegen door alle belanghebbenden beroep kan worden aangetekend.

Literatuur

1. Heidemij Advies in opdracht van Provincie Limburg/Rijkswaterstaat directie Limburg, 1995. MER Baggerspeciedeponie Limburg.
2. Gemeente Hummelo en Keppel, 1995. Het groene voorportaal van de Achterhoek. Een visie op het landschap van Hummelo en Keppel.
3. Heidemij advies, 1996, Startnotitie m.e.r. Baggerspeciedepot Drempt.
4. Heidemij advies, 1997, Milieu-effectrapport Baggerspeciestortplaats Drempt.
5. MER-Tracenota Noordtak Betuwespoorlijn, januari 1999
6. Waterschap Rijn en IJssel, 1998, Ecologische Verbindingszone Oude IJssel, Fase I: Visie.

Begrippen en afkortingen

<i>Baggerspecie</i>	Waterbodemmateriaal dat verwijderd is.
<i>DOP</i>	Definitieve opslagplaats voor baggerspecie
<i>Ecologische verbindingzone</i>	Een zone onderdeel uitmaakt van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en die een verbinding vormt tussen in (inter)nationaal opzicht belangrijke, kwetsbare en bijzonder waardevolle natuurgebieden.
<i>Fauna</i>	Dieren die in een bepaald gebied voorkomen.
<i>Flora</i>	Planten die in een bepaald gebied voorkomen.
<i>Geomorfologie</i>	Wetenschap die de natuurlijke vorm van het landschap bestudeert, zoals die ontstaan is door geologische processen en eventueel beïnvloedt is door menselijk handelen.
<i>Ingreep-effectrelatie</i>	Relatie tussen een bepaald dosis van een ingreep en het daaruit volgende effect. Op grond van ingreep-effectrelaties kunnen binnen bepaalde marges voorspellingen worden gedaan over het effect van nieuwe ingrepen.
<i>Invloedsgebied</i>	Het hele gebied waarin theoretische zin sprake kan zijn van beïnvloeding. Dit kan per criterium verschillend zijn.
<i>Kwel</i>	Opwaartse stroming van grondwater vanuit een dieper gelegen watervoerend pakket.
<i>MER</i>	Milieu-effectrapport (rapportage).
<i>m.e.r.</i>	Milieu-effectrapportage (procedure).
<i>NAP</i>	Nieuw Amsterdams peil.
<i>Nazorgfase</i>	De fase na het beëindigen van het storten.
<i>Studiegebied</i>	De potentiële locatie en omgeving waarover gegevens worden verzameld.
<i>TOP</i>	Tijdelijke opslagplaats van baggerspecie, waar in het geval van Drempt de mogelijkheid bestaat de bagger specie te bewerken
<i>Vegetatie</i>	Rangschikking van planten, in samenhang met de plaats waar zij groeien en in de rangschikking die zij zelf hebben ingenomen.
<i>Waterbodem</i>	Bodems van natte watergangen: beken, rivieren, kanalen en dergelijke.
<i>Watervoerend pakket</i>	Aardlaag met relatief groot doorlaatvermogen, waarin daadwerkelijk transport van water plaatsvindt.
<i>Consolidatie</i>	De mate van bodemdaling als gevolg van ontwatering.

Bijlage 1: Ligging van de locatie

